

Na kraju želim podsjetiti da će Varaždin i idućih jeseni nastaviti svoju tradiciju i svatko će biti dobrodošao.

Cvetka Reiner

»Zaziv Duha Svetoga« na početku nove akademske godine na Katoličkom bogoslovnog fakultetu u Zagrebu

Zagrebački nadbiskup, hrvatski metropolit i Veliki kancelar Franjo Kuharić održao je 9. listopada o. g. »Zaziv Duha Svetoga« u zagrebačkoj Prvostolnici. Prisutni su bili studenti Katoličkog bogoslovnog fakulteta, polaznici Instituta za crkvenu glazbu, Katehetskog Instituta i Instituta za teološku izobrazbu laika. S nadbiskupom su koncelebrirali delegat za sjemeništa dr Josip Salač i profesori fakulteta. Hrvatsku pučku misu od A. Klobučara pjevao je zbor Instituta za crkvenu glazbu. Na orguljama je pratio sam skladatelj Anđelko Klobučar.

Poslije čitanja Evanđelja g. nadbiskup je naglasio ulogu Duha Svetoga u Crkvi. Krist je obećao a kasnije i poslao apostolima Duha Svetoga. Crkva je počela živjeti na Duhove. Crkva vođena Duhom Svetim ima svoj hod kroz povijest. Sada na početku nove školske godine potrebna je molitva da se može razumjeti bogatstvo vjere. Nadbiskup potiče prisutne da radosnom znatiželjom ulaze u božanski studij. Studij teologije mora s jedne strane sve više voditi u zajedništvo s Bogom, a s druge strane mora biti priprema za služenje Božjem narodu. Zato je potrebna sveta ozbiljnost, otvorenost, istinoljubivost, ljubav prema Bogu i Crkvi. Na kraju homilije, zamolivši pomoć Majke Božje, Veliki kancelar potiče studente na ispunjavanje svakidašnjih dužnosti i savjesnost u radu, a gospodu profesore na velikodušnost, ustrajnost i revnost u prenošenju znanja svojim slušačima.

Poslije Euharistijske žrtve svi prisutni skupili su se u Bogoslovskom sjemeništu u dvorani »Vijenac«, gdje je dekan fakulteta dr. Vjekoslav Bajsić inaugurirao novu akademsku godinu.

Najprije je 2-gl. zbor Instituta za crkvenu glazbu otpjevao »Zbor Hrvatica« iz opere »Porin« od Vatroslava Lisinskog. Zatim je dekan u svom inauguralnom govoru istaknuo nekoliko važnih momenata s kojima se u ovom trenutku povijesti susrećemo: važnost geografskog položaja naše domovine, stvaranje novog mentaliteta zbog migracija u domovini, emigriranja izvan domovine i povratka natrag. To su sve »znakovi vremena« koje treba čitati, a tu smo mi u zaostatku. U današnjim previranjima treba vidjeti što je stalno, a što prolazno. Crkva se sastoji od ljudi. Fakultet mora tako

obrazovati svoje studente da znadu današnjem čovjeku njegovim jezikom prenijeti objavu Božju. Dekan dalje ističe potrebu stručnjaka i istraživača i u Crkvi. Nitko nije oslobođen trajnog razmišljanja i svakako je veliko zlo ne biti pripravan.

Na kraju govora dekan iznosi i poteškoće fakulteta: manjak kadrova, neuređena biblioteka, premalo stručne literature na hrvatskom jeziku, reforma fakulteta ... Govor je završio konstatacijom: Čovjek vapi za spasenjem, a fakultet je poslan da mu ga da.

Poslije govora zbor Instituta otpjevao je skladbu Kamila Kolb »Ti si Petar«.

J. K.

Bjelovar. Proslava 200. obljetnice župe.

Župa Bjelovar proslavila je 200. obljetnicu postojanja 15. listopada 1972. na blagdan sv. Terezije Avilske, zaštitnice župe. Za tu proslavu pripremala se je cijela župa, posebno pak župni pjevački zbor.

Velikim zalaganjem s. Virginije Kolić formiran je mješoviti zbor. Već u proljeće počele su vježbe. Iako je polovicom rujna s. Virginija premještena u Zagreb, zbor je nastavio radom i vježbom pod vodstvom s. Renate. Njezinom strpljivošću i brigom zbor je do kraja uvježban dočekao veliki dan proslave.

Euharistijskom slavlju predsjedao je zagrebački nadbiskup dr Franjo Kuharić. Prije bogoslužja posvetio je novi mramorni oltar, koji je podignut darovima župljana kao spomen 200. obljetnice župe.

Na ulaz gospodina nadbiskupa u crkvu zbor je pjevao četverglasno »Evo veliki svećenik« od dr. fra Ivana Glibotića, a za vrijeme bogoslužja »Misu za puk i troglasni mješoviti zbor« od Anđelka Klobučara. Na prikazanje je troglasni ženski zbor pjevao motet s. M. Tarzicije Fosić »Divan si, Gospodine«. Kako je crkva bila prepuna vjernika, a isto tako sakristija, župni hodnici i dvorište, to je za vrijeme dijeljenja sv. Pričesti narod pjevao pučke euharistijske pjesme.

Na poslijepodnevnom programu u prigodnoj akademiji u crkvi zbor je pjevao motet s. Lujze Kozinović »Velik je Gospodin« preuređen za troglasni mješoviti zbor od Lj. Galletića.

Na kraju akademije župnik se zahvalio svim učesnicima proslave, a posebno pjevačima koji su žrtvovali da proslava tako lijepo uspije. Preuzvišeni je nadbiskup prije odlaska čestitao svima, a posebno djeци i mladeži, koji su skladno i lijepo uvježbali svoje točke, te pjevačima koji su svojim pjevanjem uljepšali ovu proslavu.

I. D.

Mirogoj, Svi Sveti, 1972. Komemorativni koncert Društva Hrvatskih skladatelja

Već treću godinu zaredom održava se u crkvi Krista Kralja na Mirogoju duhovni koncert uz Dan Mrtvih, a da se o tome malo ili ništa nije pisalo do danas u našoj katoličkoj štampi. Prve je godine izvjestio o tom događaju »Glas Koncila«, a prošle ga nije nitko ni registrirao!

Kod nas se sve novo, što nije »uhodano«, teško probija i teško prima! Ali ovi koncerti, rođeni iz želje da ljudima prenesu određenu poruku, postali su za vjernike i nevjernike, sami po sebi, doživljaj. Oni su ih okupili i ujedinili oko misterija smrti, potičući ih na razmišljanje i nužno traženje odgovora. Ova poruka koja je prve godine mnoge iznenadila, postala je već sada potreba mnogih, koji se taj dan okupljaju oko šutljivih grobova svojih pokojnika, jer osmišljavaju njihov dolazak, podižu Nadu i ispunjavaju prazninu u njihovim dušama. Potvrđuje povezanost živih sa Gradom mrtvih, u pobjedi Života nad smrću.

Preda mnogom je program iz 1970. godine, koji nosi naslov: »PORUKA USKRŠNUCA-u vječnoj Riječi, lirici i glazbi«

Sudjelovali su: Mješoviti komorni zbor, Muški zbor grkokatoličke crkve iz Zagreba, gudački kvartet. Solisti: Vera Francić, alt — Anđelka Stankova, sopran — Hrvoje Matić, tenor. Recitatori: Obrenija Grgić i Zeljko Vencl. Za orguljama Anđelko Klobučar, Dirigent: Zeljko Sojčić.

Izvedena su djela: J. Gallus: »Ecce quomodo mortitur justus«

Rimski-Korsakov: »Oče naš«
J. Gruber: »Duše su pravednih...«
A. Stradella: »Pieta Signore«
F. Dugan: »Molitva«
G. F. Händel: Duet iz oratorija »Mesija«

M. Koch: »Libera me«
F. Vilhar: »Veličaj«
N. Bortnjanski: »Aliluja«
G. F. Händel: »Aleluja« iz oratorija »Mesija«

Koncert je vrlo dobro izveden i primljen sa simpatijama od velikog broja slušatelja, kako onih u prepunoj crkvi, tako i onih koji su preko razglasa, izvan crkve, s najvećom pažnjom pratili sve točke koncerta.

Druge godine, 1971, na Svi Svete, održan je Vokalni Duhovni Koncert, u izvedbi uglednog pjevačkog zbora KUD »Joža Vlahović« iz Zagreba.

Solisti su bili: Denis Oštrić i Doni Bazina.

Dirigent: Mo Emil Cossetto
Uz orgulje: prof. Anđelko Klobučar
Na programu su bile slijedeće skladbe:

Th. L. da Vittoria: »Agnus Dei«
I. Lukačić: »Canite et psallite«
J. S. Bach: »Kantata 118«
V. Lisinski: »Cum invocarem«
L. Levandovski: »Psalam 150«

A. Bruckner: »Locus iste«
R. Hunter: »The river of Jordan«
E. Cossetto: »Ave Maria«
M. Tajčević: »Vospojte Jemu«

Odlično uvježban i izveden program, pod umjetničkom rukom dirigenta Emila Cossetta, ponio je mnogobrojne slušatelje u sferu najčišće umjetnosti.

Ponukani uspjehom ovog duhovnog koncerta, ove su godine najavili svoje sudjelovanje: Društvo Hrvatskih skladatelja, te Ženski i Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu pri katoličkom Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Društvo Hrvatskih skladatelja održalo je komemorativni koncert sa slijedećim programom:

F. Dugan: »Toccatu«

F. Livadić: »Tužna Horvatska«

K. Odak: »Nokturno iz kvarteta br. 3«

B. Bersa: »Seh Duš dan«

F. Lučić: »Fantazija u c molu«

M. Majer: »Molitva«

M. Magdalenić: »Guslareva pjesma«

F. Lhotka: »Uspomena«

Sudjelovali su:

Gudački kvartet Pro arte

Marijan Bujanić, bariton

Anđelko Klobučar, orgulje

Prerad Detiček, rog

Silvio Orlando, violina

Miroslav Miletić, viola

Svečanu sv. Misu služio je preuzvišeni gospodin Dr. Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup, kod koje je pjevao Zbor Instituta za crkvenu glazbu, pod ravnanjem maestra Anđelka Milanovića. Izveli su slijedeće skladbe:

Martini: »REQUIEM AETERNAM«

Palestrina: »Bonus est Dominus«

Odak: »Svrši stopi moje«

Gallus Petelin: »Ecce quomodo moritur justus«

Na orguljama je pratio: Anđelko Klobučar

Koncert je izveden na umjetničkoj visini. Skladbe umrlih hrvatskih skladatelja, oživjele su u izvedbi umjetnika-profesora glazbenih škola, približivši njihove misli tisućama pažljivih slušatelja.

Ženski i mješoviti zbor Instituta za Crkvenu glazbu, pod sigurnim umjetničkim vodstvom Maestra Milanovića, dokazao je svoju neospornu umjetničku reputaciju, i velike mogućnosti daljnjeg razvijanja.

Na kraju, neka mi bude dopušteno napomenuti neka moja opažanja: Kroz sve tri godine izvedbe su bile na zamjernoj umjetničkoj visini. To su uvjetovali:

Umjetnici-izvođači vrhunskog kvaliteta,

Specifični ambijent Mirogoja i značajne Blagdane, te vrlo dobro, stručno ozvučenje, koje je omogućilo velikom broju slušatelja da i izvan crkve prate izvedbu.

Ove godine, moram naročito istaknuti, sa zahvalnošću, sudjelovanje i našeg metropolite, preuzv. Kuharića, koji je svojim prisustvom i impresivnom propovijedi obogatilo ovu komemoraciju.

I da završim s pitanjem:

Hoće li se naći koji hrvatski pjesnik, umjetnik ili skladatelj, da do godine dade svoj prilog ovoj Poruci uz Dan mrtvih?

Ivo Trčak

»Veće duhovne zbarske muzike« u Zagrebačkom glazbenom zavodu

Zagreb je ove jeseni imao prilike tri dana uzastopce slušati programe duhovne glazbe: na blagdan Svih Svetih u crkvi Krista Kralja na Mirogoju, na Dušni dan u franjevačkoj crkvi na Kaptolu i 3. studenoga u Glazbenom zavodu u Gundulićevoj ulici. Taj treći koncert bilo je »Veće duhovne zbarske muzike« u izvedbi KUD »Joža Vlahović«, a pod ravnanjem Emila Cossetta. Taj raspored duhovne glazbe renomiranog zbora »Joža Vlahović« bio je sasvim izniman doživljaj. Prvo, zbog neobično bogate registracije zbornog muziciranja; drugo, zbog tako disparatnih skladaba za koje bi čovjek pomislio da ne idu u isti program, ali kad su ipak ušle, vidjelo se da su se zaista organski povezale međusobno.

Raspored je započeo klasičnim polifonim »Agnus Dei« Vitorije, nastavio se Lukačićevim »Canite et psallite«, dok je od J. S. Bacha Cossetto izabrao žalobnu meditaciju: Kantata 118 za zbor uz pratnju orgulja. Pa i naš ilirac Vatroslav Lisinski našao je svoje mjesto u ovom bogatom koncertu svojim široko koncipiranim, u posljednje vrijeme opetovano izvođenim ofertorijem »Cum invocarem« za solo, zbor i orgulje. Među tim autorima prilično je apartno zvučao »Psalam 150« Luisa Levandovskog, pjevan na biblijskom hebrejskom jeziku, skladan za sinagogu u Berlinu, koji je svojom radosnom i razigranom sirovošću (»Halelujah!«) činio dobar prijelaz na suvremene skladatelje: samog dirigenta Emila Cossetta i njegovu modernu zbornu »Ave Mariju« uz orgulje i Marka Tajčevića s njegovim snažnim »Vospojte jemu« iz istočne liturgije. Neke od tih točaka pratio je na orguljama Anđelko Klobučar.

Drugi dio rasporeda mogao je značiti za kojega »staloženog« i »otmjenoj« ljubitelja duhovne glazbe svojevrsnu sablazan. Jer, uzeti neku primitivnu pučku pobožnu farsu i od toga napraviti koncertnu točku, kao što si je priuštio Luis Farreny (»Sant Ramon«), toga si smireni slušalac donedavne duhovne glazbe nije mogao predstaviti ni u mašti. Pa, zatim, crnačke duhovne »Two spirituals« Ralpfa Hunter-Noble Caina (»Na rijeci Jordanu.

..«) staviti na isti raspored uz Vitoriju, Brucknera i, ako hoćete, Lisinskoga — e, to ne ide, zar ne? Pa ipak je išlo, i to kako dobro! No vrhunac sablazni došao je kao finiš tog koncerta KUD-a »Joža Vlahović«. Bila je to kompletna misa — ali kakva misa! — uz pratnju mandoline, gitare, kastanjeta i malog bubnjača tam-tam: »Misa criolla« Ariela Ramireza. Ta misa s liturgijskim tekstom ali građena na latinsko-američkom kreolskom folkloru — (kreoli: miješanci bijelaca i starosjedilaca tog područja) — sva u njihovu zarazno temperamentnom ritmu, pokazala je da se može Bogu pjevati i uz tam-tam i trzanje žica, ako već jedan kulturni krug glazbeno tako osjeća. »Hvalite Gospodina svi narodi...« Slušatelji su bili tako poneseni da je iz te mise »Slava« morala biti ponovljena, kako bi se stišale burne ovacije.

Vjerujemo da nije potrebno predstavljati mješoviti pjevački zbor »Joža Vlahović«. Nastao je još godine 1945; organizirao ga je tada Emil Cossetto i još ga uvijek on vodi. Tih, po prilici, šezdeset petoro pjevača i pjevačica raslo je godinama, naraštaj u naraštaj, u pjevačkom umijeću i stjecalo golemu sposobnost zajedničkog muziciranja, doprijevši i na svjetskim natjecanjima do visokih priznanja. Tako, na primjer, prva nagrada ovog ljeta u Arezzu, pa poziv i druga nagrada 1971. u Loretu. Taj poziv na »Rassegna musicale di Loreto« i bio je, kako je napisao dirigent Cossetto na poleđini rasporeda, povod za se zbor dade na studiranje i češće izvođenje upravo duhovne glazbe, jer za smotru u Loretu bilo je tom zboru predloženo da pripravi duhovnu glazbu, u prvom redu skladbe za istočnu liturgiju. Pristup na područje duhovne glazbe, veli dirigent, bio je za taj zbor mala revolucija, jer je zbor time zašao na kod nas — za svjetovne zborove, jasno — uglavnom »neorano polje«, novi svijet. »Prezasićen profanim, da ne kažem svjetovnim sadržajima, sret s intravertiranom duhovnošću jednog moteta npr. Vitorije ili Bachovom koralnom fantazijom, imao je snagu i značaj susreta s jednim potpuno novim, dotad nepoznatim svijetom«, piše Emil Cossetto. A da taj »svijet« živi i danas, dokazuje duhovna glazba suvremenog doba, sve do Pendereckoga — ali mogli bismo mi sa svoje strane dodati.

Ne može se ne zapaziti kako je Emil Cossetto svojim zauzetim radom od punih 27 godina s tim zborom svoje pjevače uspio odgojiti u maksimalno osjetljive razumijevalje svojih glazbenih zamisli: on i oni kao da glazbeno što misle, da jednako proživljavaju svaku točku svoga bogatog programa. A oni to čine s bujno razvedenom dinamikom i njihov je raspon u svakom pogledu golem, kako je